

In 2024 en 2025 hebben duizenden apothekersassistenten meerdere dagen gestaakt met een spetterend resultaat: loonsverhogingen tot wel twintig procent. Apothekersassistenten waren onder andere ontevreden over hun cao vanwege het grote verschil met collega's in de ziekenhuizen die tot wel honderden euro's per maand meer verdienden. Terwijl de uitstroom in de sector hoog is én er vanuit de overheid geld beschikbaar is om marktconforme lonen in de zorgsector mogelijk te maken. Op deze pagina's beschrijven twee deelnemers aan de acties hoe zij die beleefd hebben.

Angelique Damsteeg,
FNV-kaderlid Apotheken

Onze acties hadden een lange aanloop. De FNV organiseerde in 2023 voor leden en niet-leden een online bijeenkomst. Hier waren al tachtig mensen aanwezig. Op dat moment waren er maar twee of drie kaderleden. Als lid heb ik me toen samen met anderen voor het kadertraject aangemeld. De nieuwe vakbondsbestuurder had ook het gevoel dat er iets moest gebeuren.

We maakten begin 2024 ook accounts aan op Facebook en Instagram die ik samen met de bestuurder beheer. Dit zorgde voor veel zichtbaarheid. Je kunt er leden mee bereiken en niet-leden op de hoogte houden van waar je mee bezig bent. Op deze manier probeerden we de frustraties te laten zien van apothekemedewerkers door het land. Dit heeft ons geholpen in het opbouwen van een landelijk netwerk. Gedeelde smart is halve smart.

Actietraject

In de strijd voor een goede cao stonden twee punten centraal. In de eerste plaats de werkdruk. Er stromen steeds meer mensen uit zonder dat hier instroom tegenover staat. Dit kwam ook uit verschillende onderzoeken uit de branch. Daarnaast bleef het salaris ver achter. Apothekemedewerkers die in ziekenhuizen werken, verdienen honderden euro's meer omdat ze onder een andere cao vallen. Zodra er vacatures in het ziekenhuis waren, moesten we weer met een bloemetje afscheid van collega's nemen.

Net voor ons ultimatum in de zomer van 2024 verliep, organiseerden we in Utrecht op 1 juni voor het eerst een demonstratie. Die was op een zaterdag, voor de meeste mensen een vrije dag. Dit was een test om de actiebereidheid te peilen, maar ook een dreigement aan de werkgevers. Er kwamen al duizend mensen op af.

Na het verlopen van het ultimatum in augustus maakten we ons op voor stakingen, maar dit moest wel opgebouwd worden. Kaderlid Willemijn wist in Katwijk en omgeving acht apotheken mee te krijgen om een middag te sluiten. Dit heeft zich door het land verder opgebouwd van een middag tot een dag: van Zuid-Holland, Groningen tot Friesland.

Dit kwam op 11 november samen tijdens een landelijke stakingsdag op Malieveld. Die dag was geweldig. We kwamen met 10.000 mensen samen en de zon scheen. Het liet zien dat we geen concurrenten zijn, maar collega's met allemaal hetzelfde doel.

We zijn toen ook langs minister van Volksgezondheid Fleur Agema geweest. Ze zei: 'ik zie wat er bij jullie speelt, alleen ik kan niets doen'. Werkgevers die op het podium stonden, zeiden hetzelfde: 'We snappen jullie, maar we kunnen niets doen'. Dat is natuurlijk best gek. Niemand die iets kan doen. Maar er was wel geld beschikbaar, de zogenaamde OVA-gelden! Dit staat voor Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling en is bedoeld om een marktconforme arbeidsvoordenontwikkeling mogelijk te maken in de zorg. Iedereen had ze, maar wij niet.

Om ervoor te zorgen dat de staking op een veilige manier zou verlopen, hadden we een veiligheidsoverleg. We spraken hierin af dat stakingen 72-uur van tevoren zouden worden aangekondigd en dat er altijd iemand moest achterblijven in de apotheek. Som-

Apotheekmedewerkers zijn nu samen zichtbaar en strijdbaar

mige apotheken maken bijvoorbeeld medicatierollen ('baxters') en moesten hiervoor openblijven. Maar de werkgevers probeerden deze voorwaarden op te rekken door bijvoorbeeld de definitie van 'spoed' op te rekken. Op het moment dat onze bestuurder Ralf gebeld werd op de calamiteitentelefoon, bleek het telkens gewoon lokaal op te lossen.

We hebben veel steun van patiënten gekregen voor onze acties. Zeker omdat ons doel duidelijk was en ze begrepen dat ons salaris zo slecht was. Er zullen altijd wel mensen zijn die boos zijn dat ze voor een dichte deur stonden, maar negentig procent van de mensen had begrip voor de acties.

Maar het is wel echt een heftige en zware periode geweest. Ook de onzekerheid aan het einde was een beetje gek. De acties werden opgeschort, maar er lag geen akkoord. Ik was als kaderlid onderdeel van de onderhandelingsdelegatie, maar ik zat niet bij het overleg met Van Rijn die als bemiddelaar was aangesteld. Dit was echt uitsluitend voor de vakbonden en voor de werkgevers omdat dit achter gesloten deuren moest plaatsvinden. Vanuit de rest van het land was er frustratie omdat hier niets leek te gebeuren.

Het uiteindelijke akkoord was goed. Niet alleen vanwege de loonsverhoging van twintig procent verspreid over twee jaar, en in 2027 eenmalig het OVA-percentage. Maar ook omdat er punten zijn opgenomen die gedurende de looptijd van deze cao besproken moeten worden, zoals de noodzaak van een generatieregeling waardoor mensen ouderlullendagen kunnen sparen of een overstap naar een functiehuis zoals in de ziekenhuizen. We gaan nu zien of de werkgevers het meenden op het moment dat ze hun handtekening hebben gezet.

Toekomst

Mensen staan nu op hun werkplek ook eerder op voor hun rechten die zijn vastgelegd in de cao. Sommige apotheken weigeren bijvoorbeeld nog steeds vijf euro wasvergoeding uit te

keren per maand. Dus in totaal zestig euro per jaar. In sommige apotheken moeten medewerkers huisregels tekenen, waarin andere dingen staan dan een cao. Dus er is echt nog wel werk aan de winkel om ervoor te zorgen dat de apotheken zich meer aan de cao gaan houden.

We proberen leden te ondersteunen door de cao in begrijpelijke taal uit te leggen. Leden kunnen ons ook altijd mailen. De app-groepen met kaderleden die we hebben opgezet tijdens het actietraject zijn nu wat rustiger, maar die zouden ook meer gebruikt kunnen worden om elkaar op de hoogte te houden. Niet iedereen durft ook iets aan te geven bij zijn of haar werkgever. Zeker als je niet een vast contract hebt.

Wat voor het slagen van onze acties belangrijk was, was dat we samen optrokken en zichtbaar werden. We werden zichtbaar op social media, leerden veel mensen kennen en organiseerden voor leden en niet-leden door het land informatiebijeenkomsten. Het geeft veel kracht om samen te komen met je directe collega's en je collega's van vijftig kilometer verderop.

Onze cao loopt nog tot eind 2027, maar we zitten niet stil. We organiseren door het land regiobijeenkomsten. Hier vertonen we de documentaire die over de acties is gemaakt en bespreken we onze tijdlijn voor de komende periode.

■ Staking van apothekemedewerkers op het Malieveld (foto: Rex Rank Photography).